

Obyvatelstvo

Struktura obyvatelstva

Struktura obyvatelstva podle sociálních
a kulturních znaků

Lidské rasy

Europidní
Mongoloidní
Negroidní

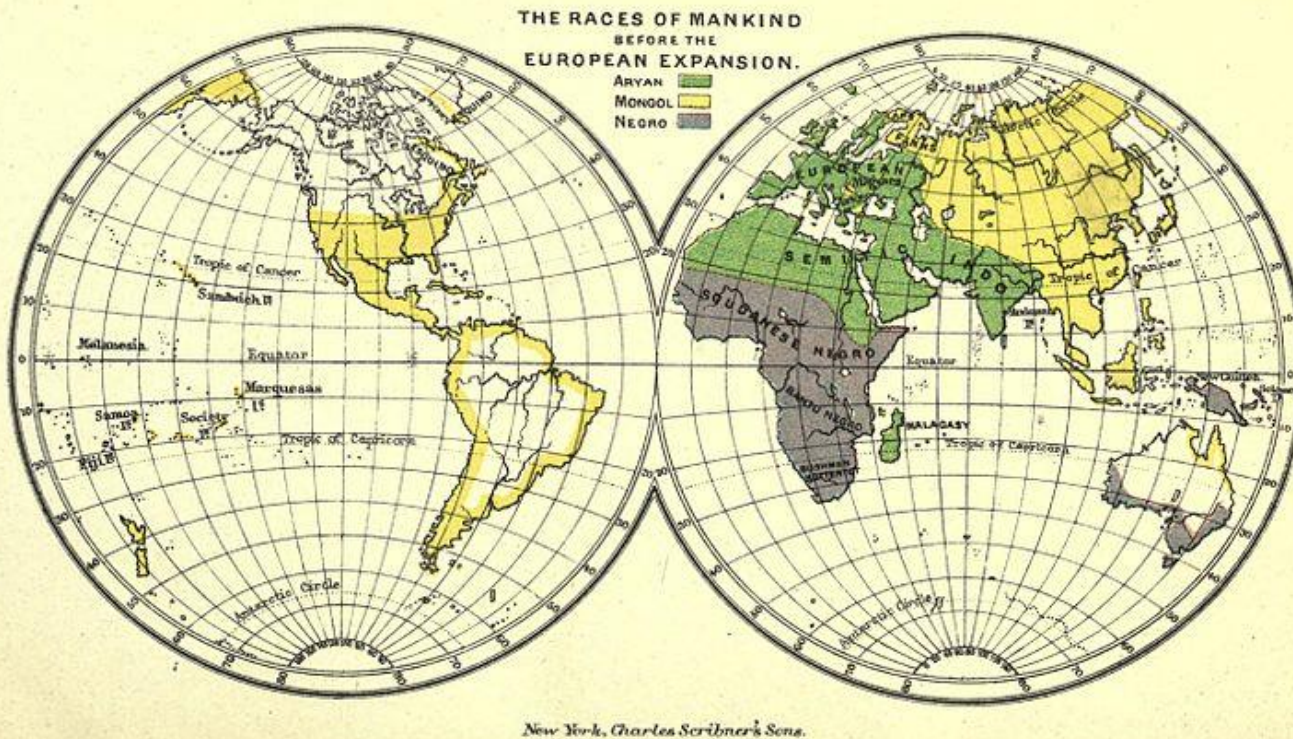
Mestici
Mulati
Zambové

Porovnej původní
a nynější
rasové rozmístění

Lidské rasy

Porovnej původní a nynější rozmístění ras

4

5

6

Lidské rasy

Europoidní: indoevropská
semitská a hamitská

Mongoloidní: mongolská
indiánská

Negroidní: afričtí černoši
austrálci

Lidské rasy

Jaké rasy jsou děti na následujících obrázcích?

Lidské rasy

Jaké rasy jsou děti na následujících obrázcích?

Lidské rasy

Jaké rasy jsou děti na následujících obrázcích?

Národy

Národ, kmen, etnikum

Jazykové národy: společný jazyk

Územní národy: společný stát

neodlišují se jazykově od jiných států
nebo nemají společný jazyk

Uveď příklady jazykových národů Evropy

Uveď příklady územních národů:

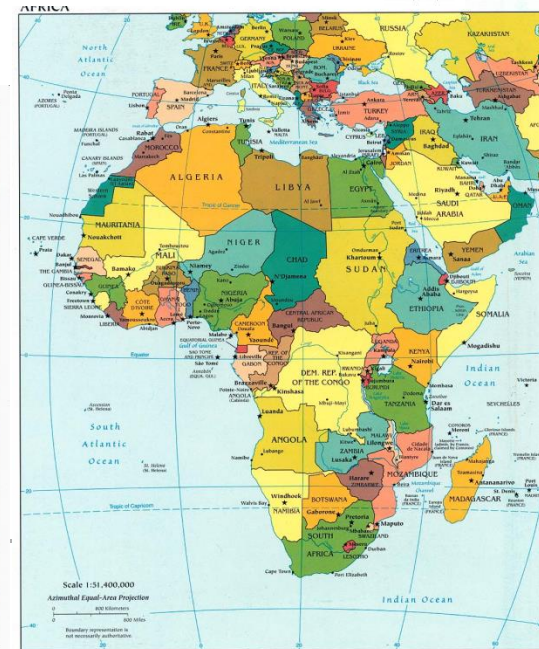
v J. Americe hovořících španělsky

v Africe hovořících arabsky

v Evropě hovořících německy

Proč patří k územním národům

Američané a Švýcaři?

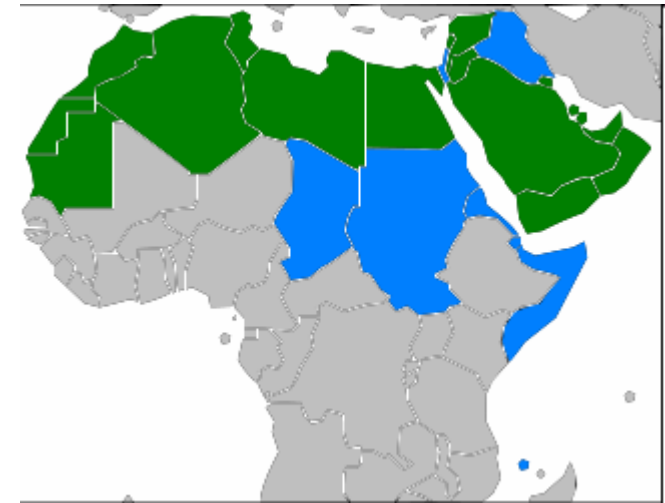
Územní národy

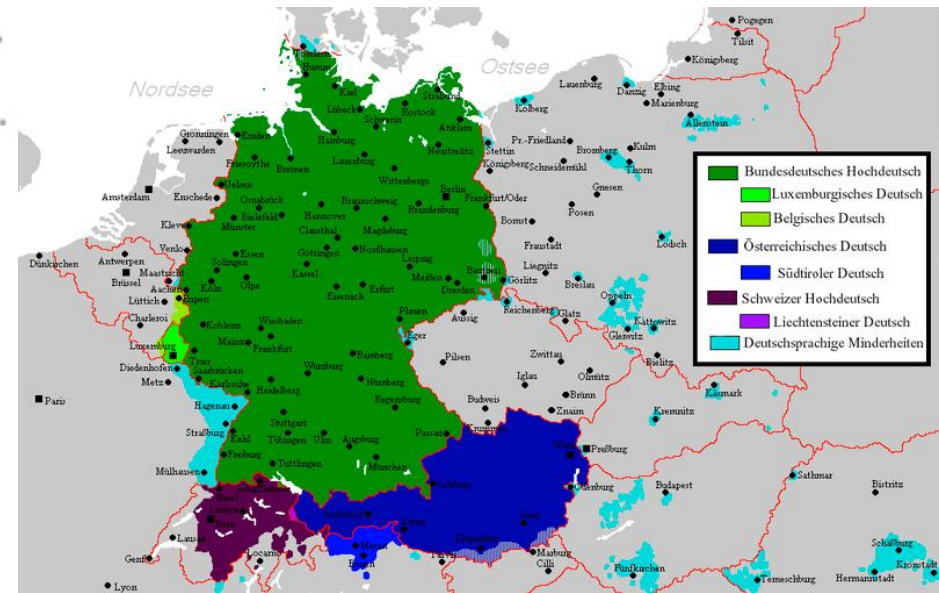
Španělština
Arabština
Němčina

12

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_jazykov%C3%BDch_rodin#Rodiny_Evropy_2C_severn.C3.AD.2C_z.C3.A1padn.C3.AD_a_ji.C5.BEn.C3.AD_Asie

13

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map-Hispano.png>
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sprachvariet%C3%A4ten_Deutsch.png
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arabic_speaking_world.svg

14

Národy

Národy, které přesahují hranice vlastního státu:

V kterých státech žijí Maďaři, Albánci?

15

Národy bez vlastního státu:

uved' příklad

**Státy národnostně homogenní
nehomogenní**

Pomocí těchto pojmů popiš následující mapky

Podívej se na stránky:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2075.html?countryName=Norway&countryCode=no®ionCode=eu>

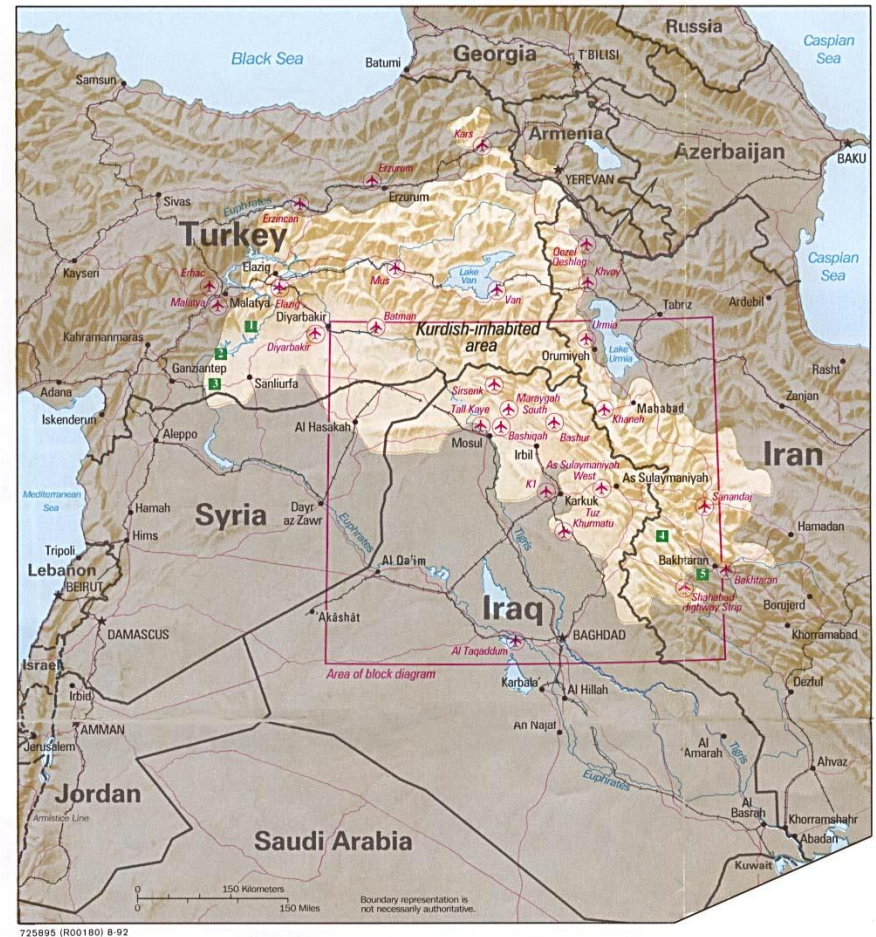
16

Národy bez vlastního státu

Baskové
Kurdové

Znáš příklady jiných
národů bez vlastního
státu?

Národy

Pomocí tabulky a následujících mapek okomentuj národnostní situaci států Střední a JV Evropy.

Které státy patří k národnostně homogenním, které k nehomogenním?

Jaká je souvislost s historickým vývojem oblasti?

Polsko	Poláci 96,7
Slovensko	Slováci 85,8, Maďaři 9,7
Maďarsko	Maďaři 96,9
Rumunsko	Rumuni 89,5, Maďaři 6,5
Bulharsko	Bulhaři 83,9, Turci 9,4
Slovinsko	Slovinci 83, Srbové 2, Chorvati 2
Chorvatsko	Chorvaté 89,6, Srbové 4,5
Bosna a Hercegovina	Bosňáci 48, Srbové 37, Chorvati 14
Srbsko	Srbové 82,9, Maďaři 3,9, Bosňáci 2,1
Černá Hora	Černohorci 43, Srbové 32, Bosňáci 7,8, Albánci 5
Kosovo	Albánci 89,9, Srbové 6,3
Makedonie	Makedonci 64,2, Albánci 25,2
Albánie	Albánci 95

Údaje uvedeny v %

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/teritorialni-informace-zeme/1000540/>

Národy

Ethnic Groups in Eastern Europe

Národy

Podívej se na složité etnické složení některých asijských států:

Ethnolinguistic Groups in the Caucasus Region

China: Ethnolinguistic Groups

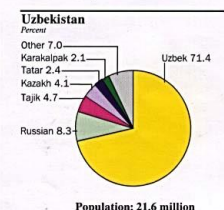
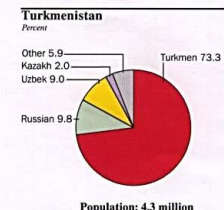
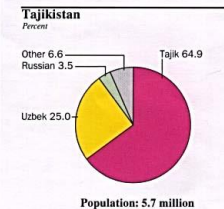
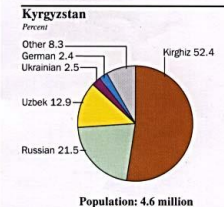
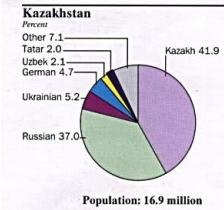
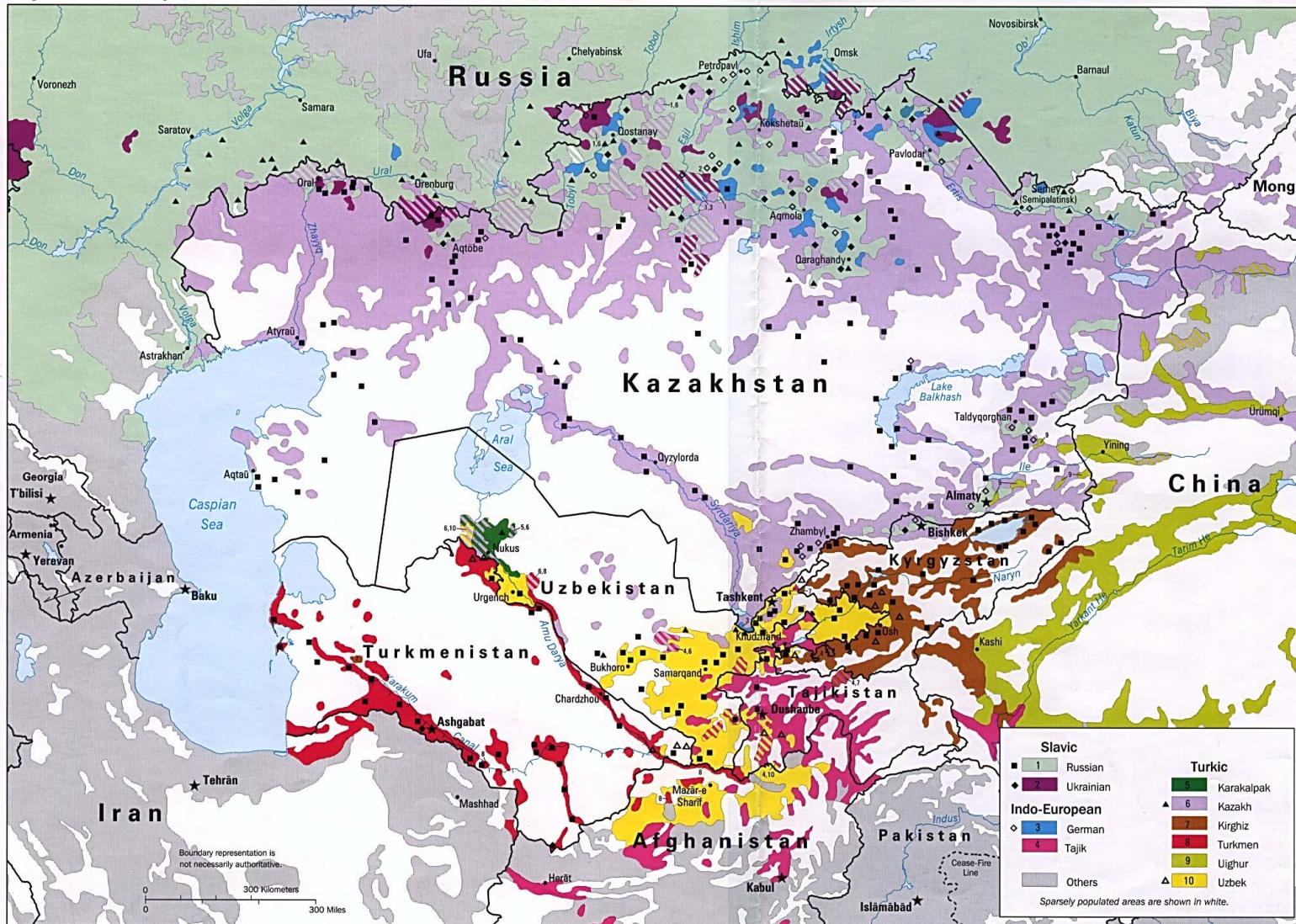

Chanové (Han, etničtí Číňané) - 91,9 %
 55 dalších národností - 8,1 %

Národy

Podívej se na složité etnické složení některých asijských států:

Major Ethnic Groups in Central Asia

Národy

Podívej se na složité etnické složení některých asijských států:

Írán

Peršané 51%

Azeři 24%

Kurdové 7%, Arabové 3%

Lúrové 2%, Balúčové 2%

Turkmeni 2%, ostatní 9%

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2075.html?countryName=Norway&countryCode=no®ionCode=eu>

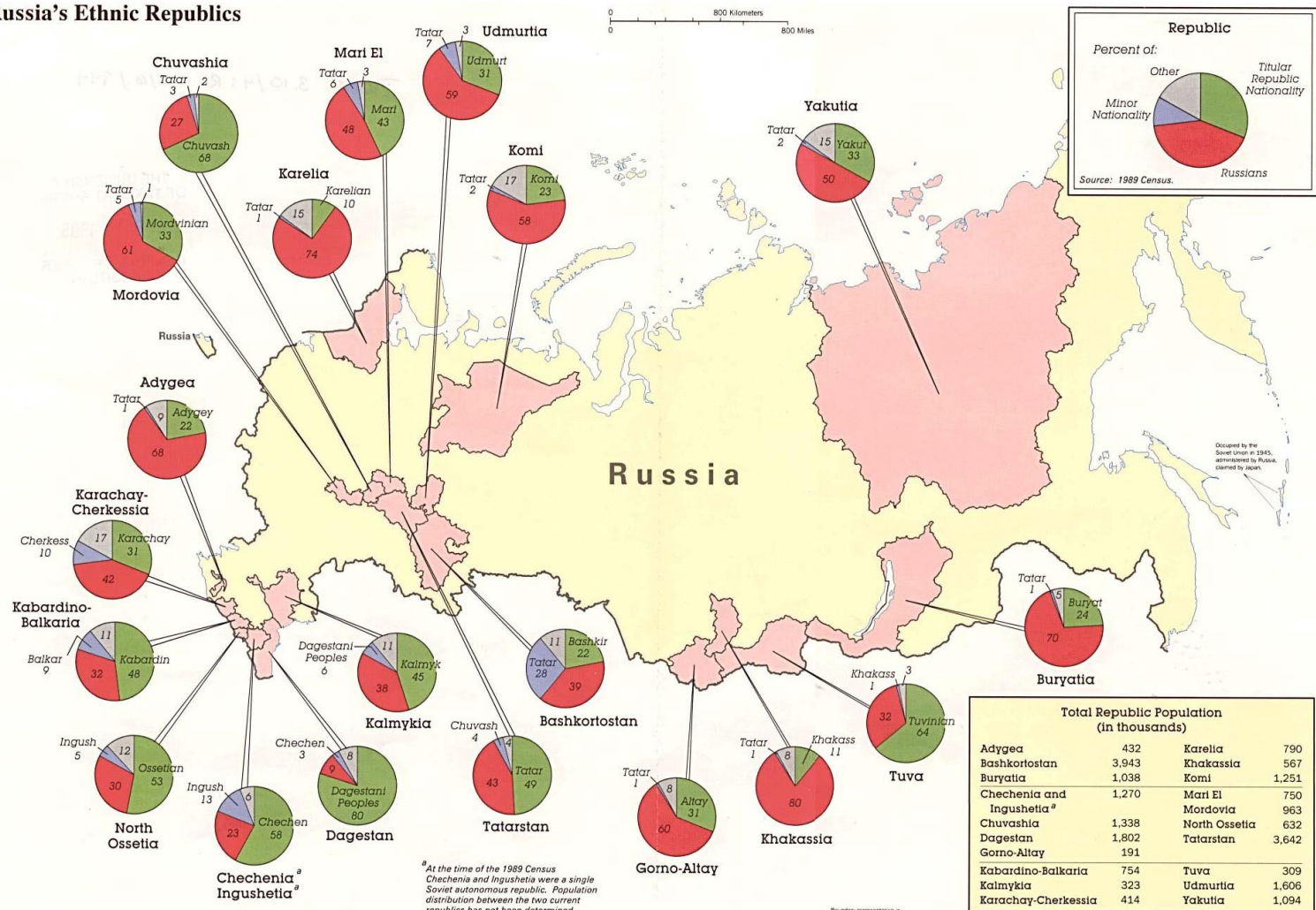

Národy

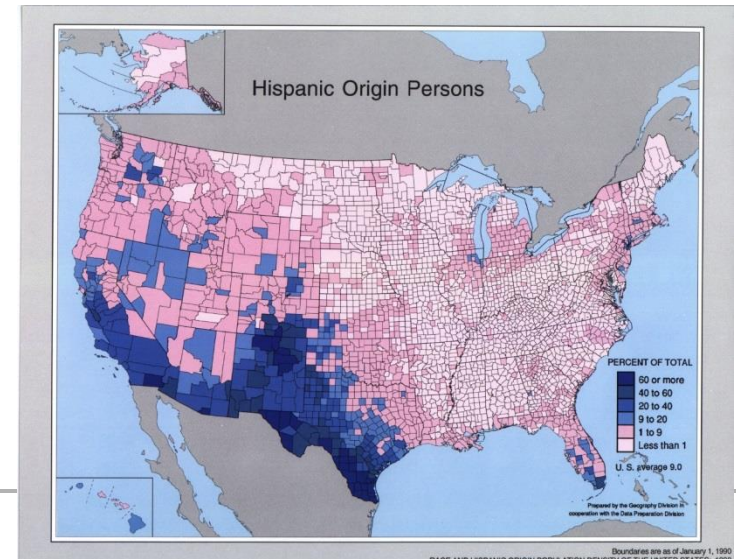
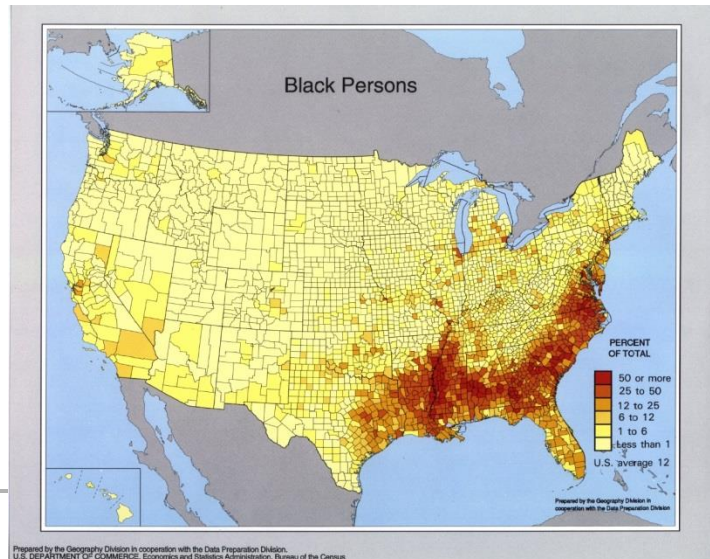
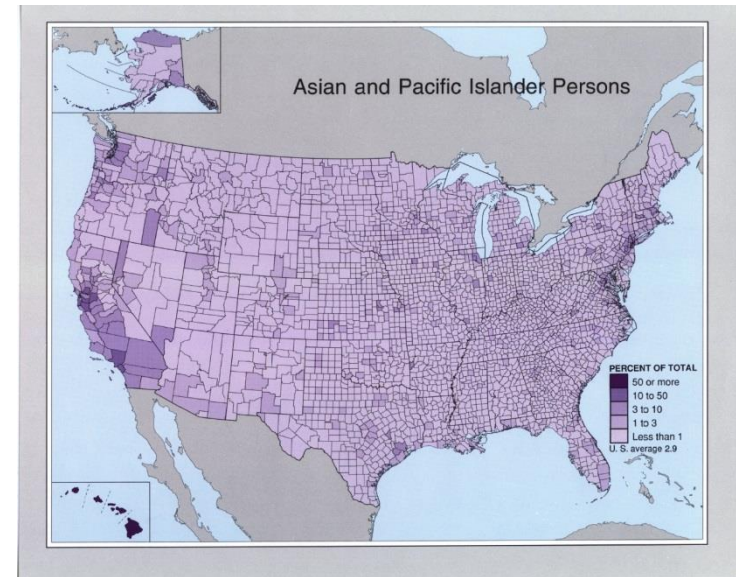
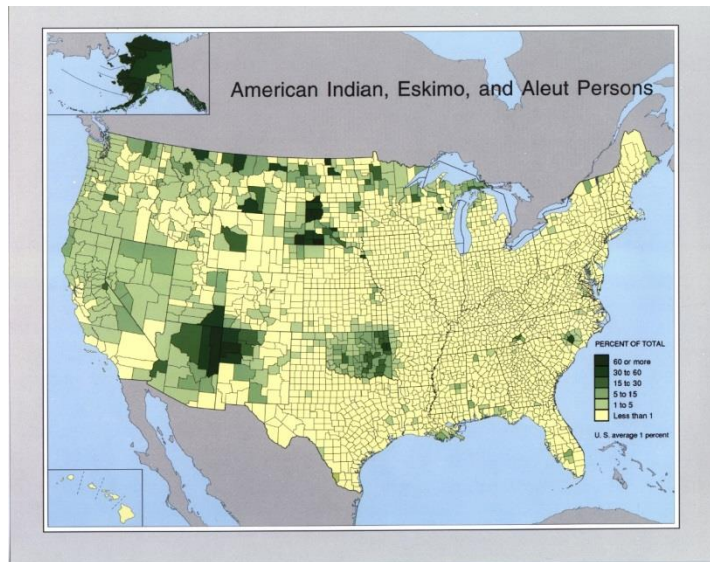
Národnostní složení Ruské federace:

Rusové 80 %, Tataři 3,83 %, Ukrajinci 2,03 %, Baškirové 1,15 %, Čuvaši 1,13 %

Russia's Ethnic Republics

Etnické skupiny USA

Prepared by the Geography Division in cooperation with the Data Preparation Division.
U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE, Economics and Statistics Administration, Bureau of the Census

Boundaries are as of January 1, 1990.
RACE AND HISPANIC ORIGIN POPULATION DENSITY OF THE UNITED STATES: 1990
United States Maps, GE-90 No. 6

<http://www.census.gov/geo/www/mapGallery/RHOriginPD-1990.html>
http://www.lib.utexas.edu/maps/united_states.html

Enkláva, exkláva

Zjistí, co znamenají tyto pojmy:

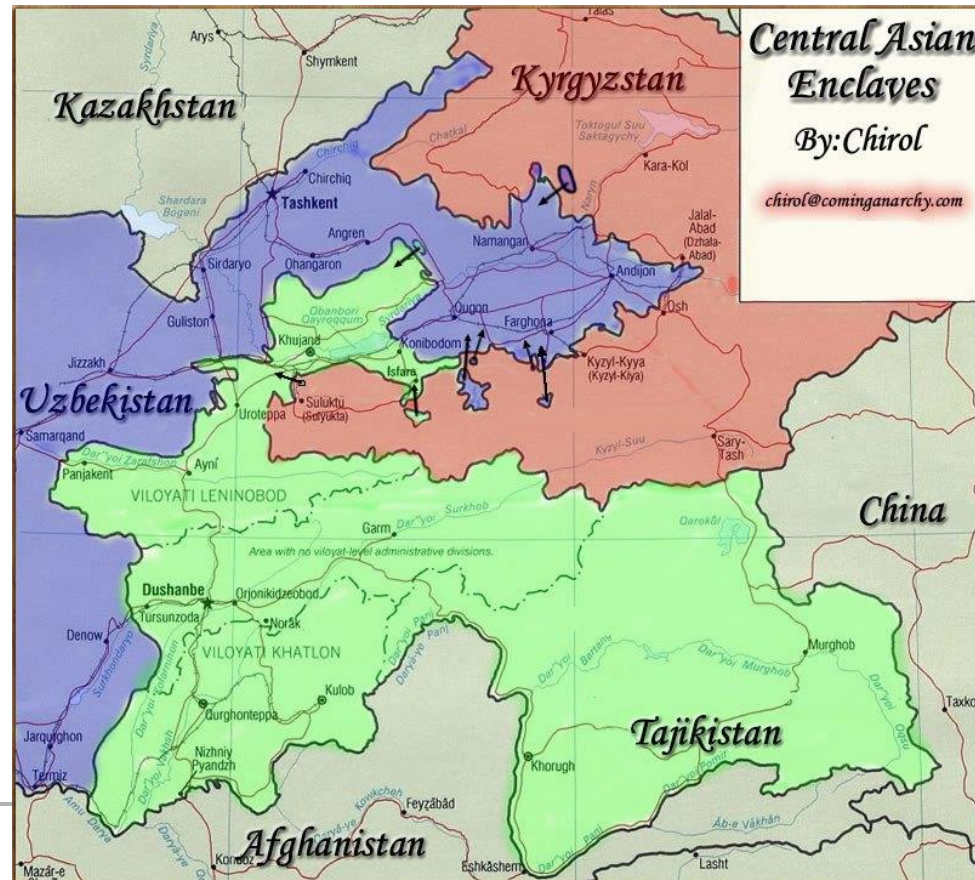
Enkláva: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Enkl%C3%A1va>

Exkláva: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Exkl%C3%A1va>

<http://velvyslanectvi.com/info/enklava.php>

<http://www.kompas.estranky.cz/clanky/clanky---svet/staty-s-nesouvislym-statnim-uzemim-enklavy-petr-daubner-usa-aljaska-rusko-kaliningrad-azerbajdzan-nachicevan-oman-belgie-baarle.html>

Podle mapy
prostuduj složité
státoprávní uspořádání
v oblasti
Ferganské kotliny
regionu Střední Asie

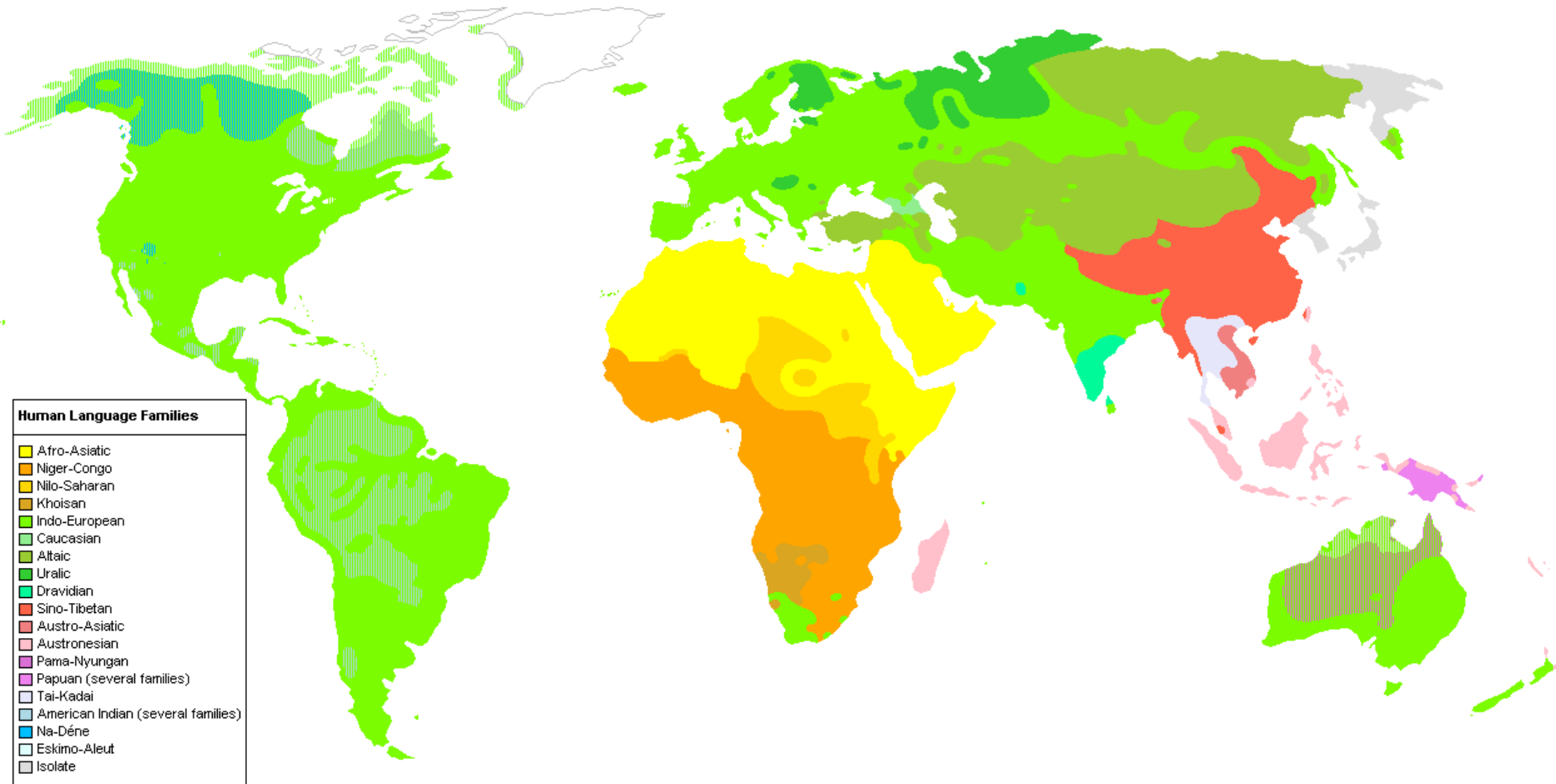

Jazyky

Jazykové rodiny najdeš na stránkách:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_jazyk%C5%AF_a_jazykov%C3%BDch_rodin

http://www.ethnologue.com/family_index.asp

Jazyky

Jazykové rodiny:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_jazyk%C5%AF_a_jazykov%C3%BDch_rodin

http://www.ethnologue.com/family_index.asp

Indoevropské jazyky:

http://www.ethnologue.com/show_family.asp?subid=2-16

Slovanské jazyky:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovansk%C3%A9_jazyky

Mapy jazyků podle zemí:

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Linguistic_maps_by_country?uselang=cs

Mapy etnických skupin podle zemí:

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Maps_of_ethnic_groups_by_country?uselang=cs

Jazyky v Evropě

Zařad' hlavní evropské jazyky do skupin:

Indoevropské:

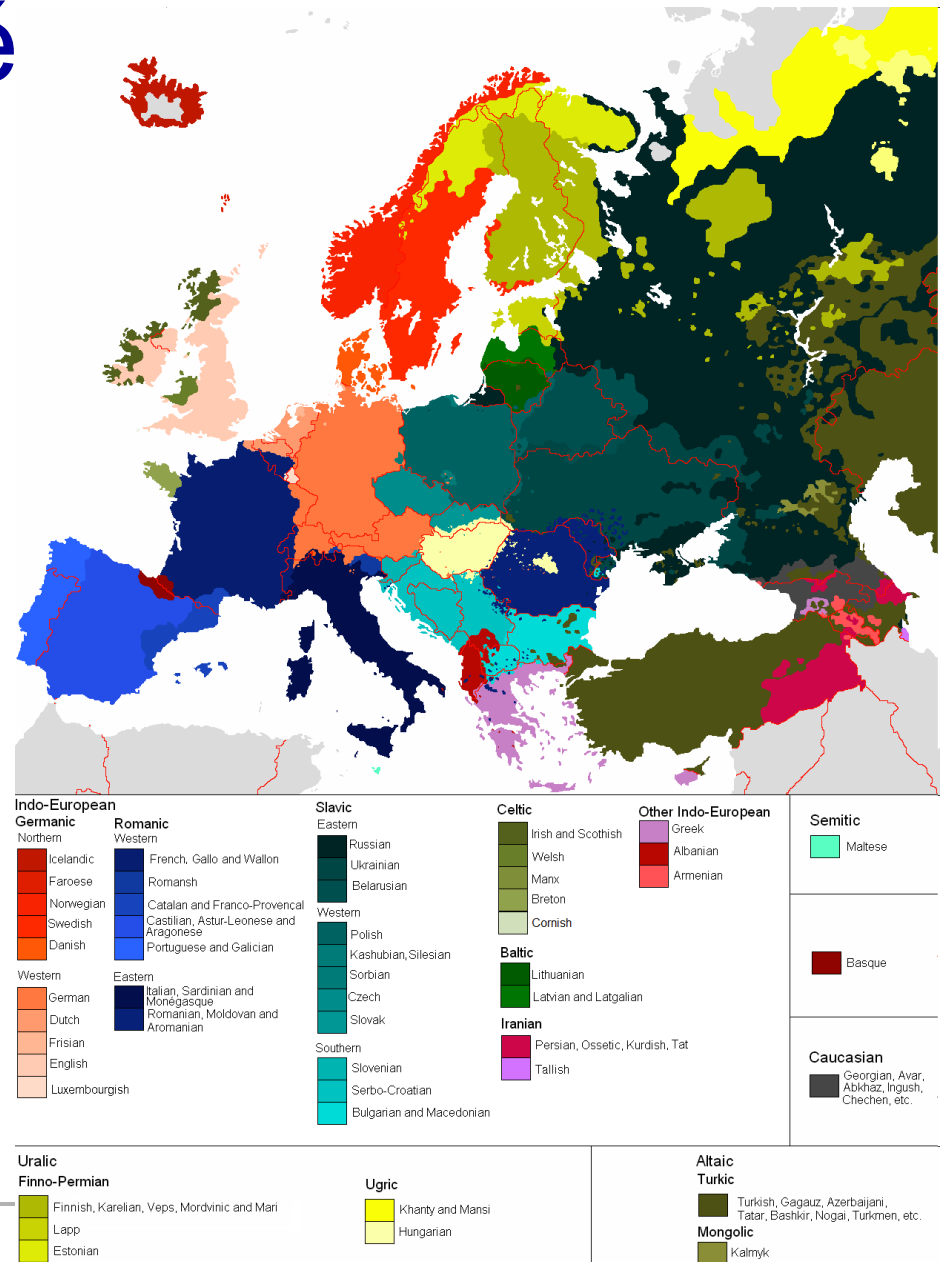
Germánské
Románské
Slovanské
Keltské
Baltské
Helénské
Albánština

Uralské:

Ugrofinské

Altajské:

Ostatní:

Jazyky v Evropě

Vysvětlivky k předchozí mapce:

Indo-European

Germanic

Northern

- Icelandic
- Faroese
- Norwegian
- Swedish
- Danish

Western

- German
- Dutch
- Frisian
- English
- Luxembourgish

Romantic

Western

- French, Gallo and Wallon
- Romansh
- Catalan and Franco-Provencal
- Castilian, Astur-Leonese and Aragonese
- Portuguese and Galician

Eastern

- Italian, Sardinian and Monégasque
- Romanian, Moldovan and Aromanian

Slavic

Eastern

- Russian
- Ukrainian
- Belarusian

Western

- Polish
- Kashubian, Silesian
- Sorbian
- Czech
- Slovak

Southern

- Slovenian
- Serbo-Croatian
- Bulgarian and Macedonian

Celtic

- Irish and Scottish
- Welsh
- Manx
- Breton
- Cornish

Baltic

- Lithuanian
- Latvian and Latgalian

Iranian

- Persian, Ossetic, Kurdish, Tat
- Talish

Other Indo-European

- Greek
- Albanian
- Armenian

Semitic

- Maltese

- Basque

Caucasian

- Georgian, Avar, Abkhaz, Ingush, Chechen, etc.

Uralic

Finno-Permian

- Finnish, Karelian, Veps, Mordvinic and Mari
- Lapp
- Estonian

Ugric

- Khanty and Mansi
- Hungarian

Altaic

Turkic

- Turkish, Gagauz, Azerbaijani, Tatar, Bashkir, Nogai, Turkmen, etc.

Mongolic

- Kalmyk

Jazyky v Evropě

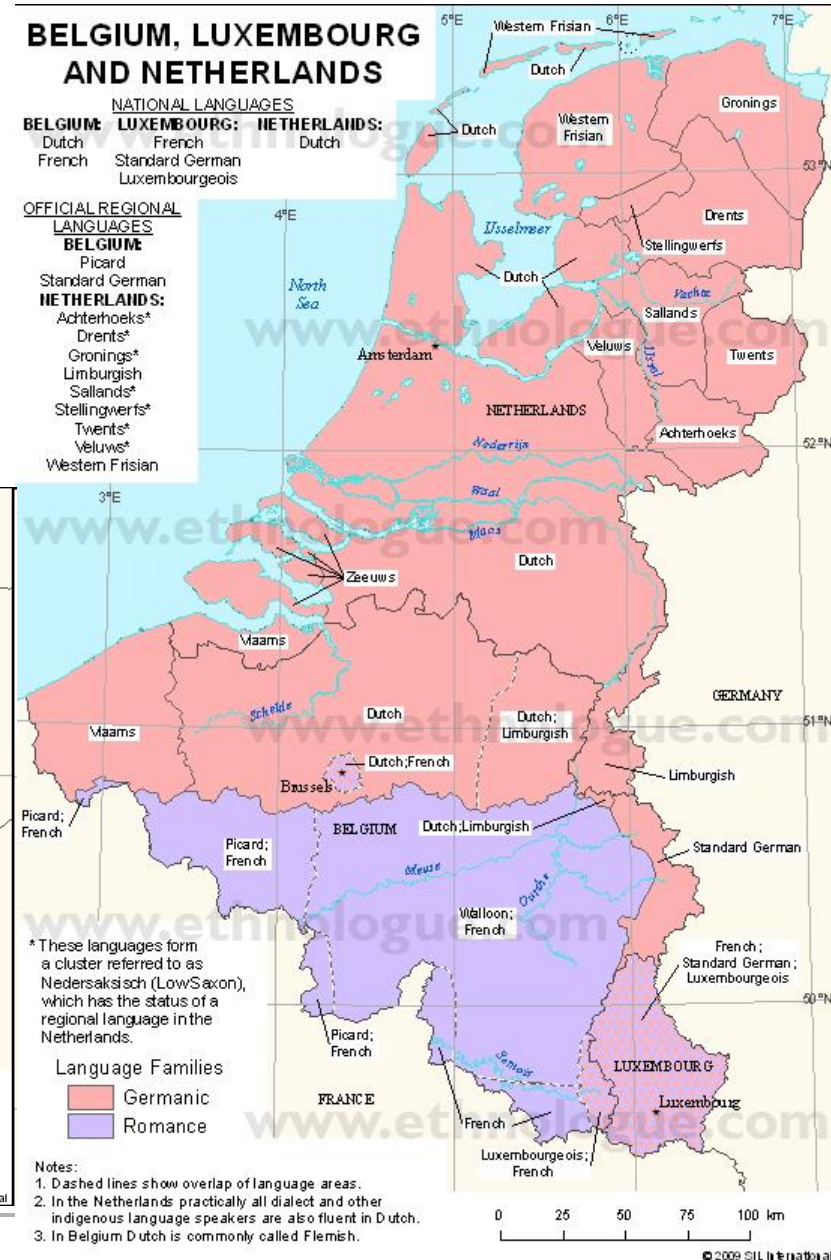
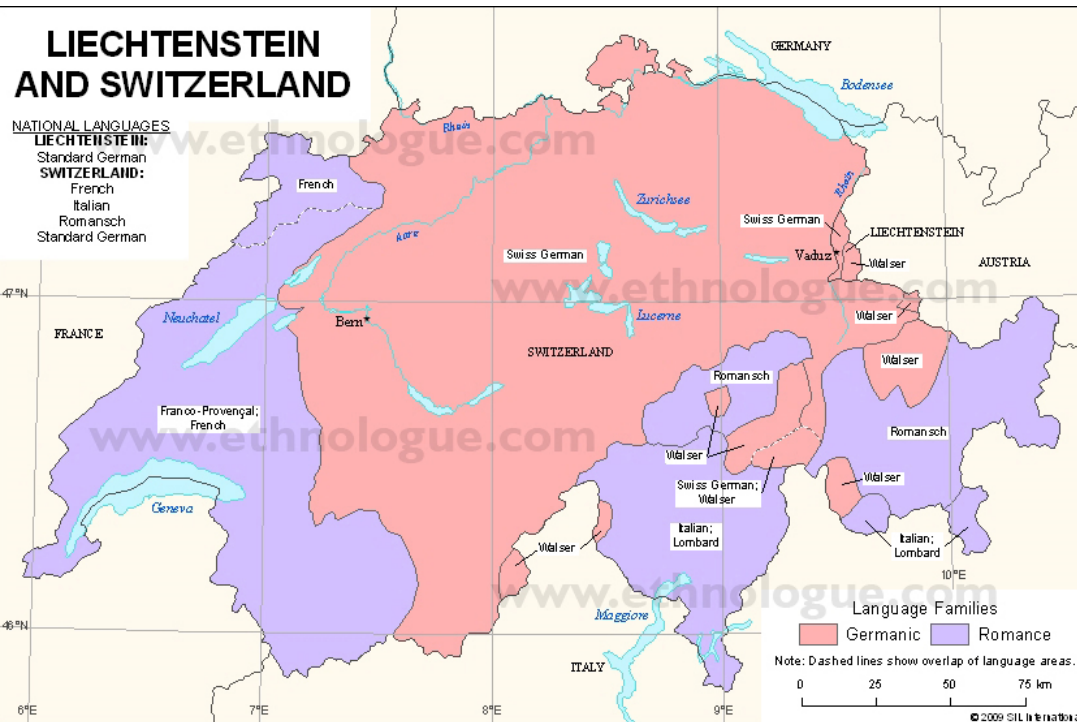
Ve kterých státech se hovoří více jazyky?

Kterým jazykem se hovoří ve více státech?

Jazyky v Evropě

Jakými jazyky se hovoří
ve Švýcarsku
a ve státech Beneluxu?

Jazyky v Evropě

Slovanské jazyky:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovansk%C3%A9_jazyky

Ve kterých státech se hovoří slovanskými jazyky?

Jazyky v Evropě

Uveďte příklady jiných než indoevropských jazyků, kterými se hovoří v Evropě

Uralské: ugrofinské

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Uralsk%C3%A9_jazyky.png

Altajské: turkické

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map-TurkicLanguages.png>

Nejrozšířenější jazyky světa

čínština (mandarínština) 12,65 % (856 milionů)

španělština 4,93 % (334 miliony)

angličtina 4,91 % (332 miliony)

arabština 3,31 % (224 miliony)

hindština 2,73 % (185 milionů)

bengálština 2,71 % (183 miliony)

portugalština 2,67 % (181 milion)

ruština 2,16 % (146 milionů)

japonština 1,83 % (124 miliony)

němčina 1,35 % (91 milion)

javánština 1,27 % (86 milionů)

Zdroj: [CIA - The World Factbook – World](#)

Typy písma

Následující řádky jsou napsány písmem:

hebrejským, arabským, ruským, řeckým, arménským, čínským

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ:

يولد جميع الناس أحرارًا متساوين في الكرامة والحقوق. وقد وهبوا عقلاً
وضميرًا وعليهم أن يعامل بعضهم بعضًا بروح الإخاء

Все люди рождаются свободными и равными в своем достоинстве и правах.

Καλώς ήλθατε στη Βικιπαίδεια,
την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια που γράφουμε συμμετοχικά.

Բնորդ մարդիկ ծնվում են ազատ ու հավասար իրենց
արժանապատիւնությամբ ու իրավունքներով:

维基百科，自由的百科全书

Typy písma v Evropě

Které typy písma se používají
v evropských jazycích?

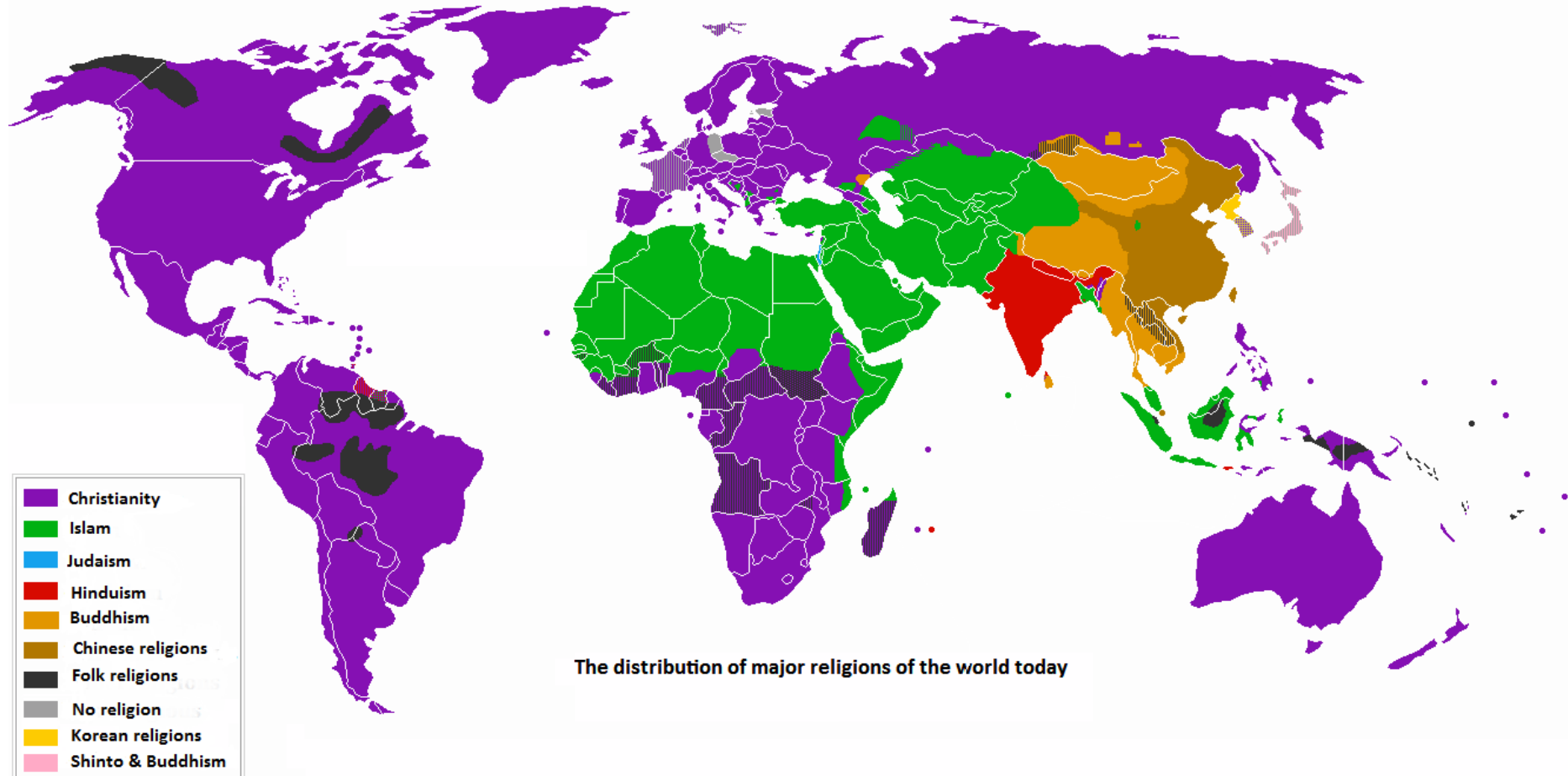
Které slovanské jazyky používají
cyrilici (azbuku)?

Náboženství

Která známe hlavní světová náboženství? Jaké je jejich rozšíření?

The Religions of the World

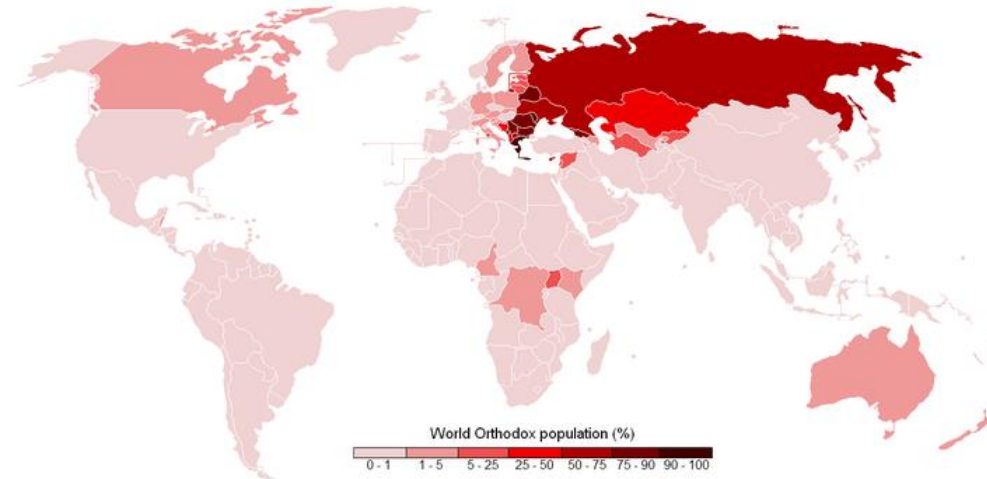

<http://en.wikipedia.org/wiki/Religion>

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Religion_distribution.png

Náboženství

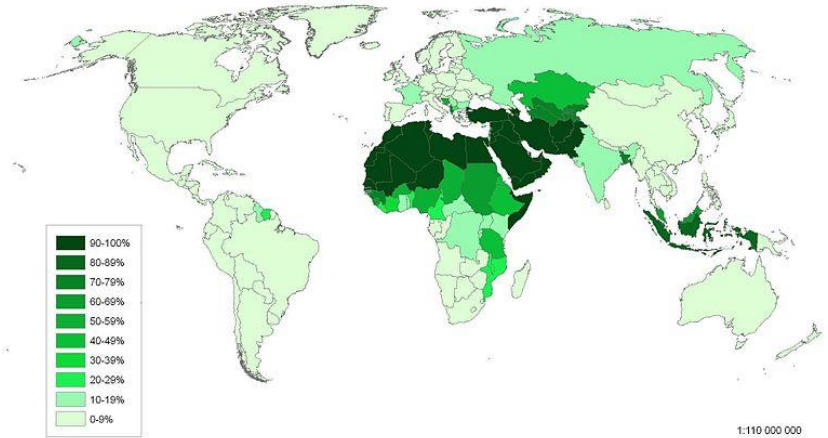
Muslimská populace
(procentální podíl %)

40

křesťanství

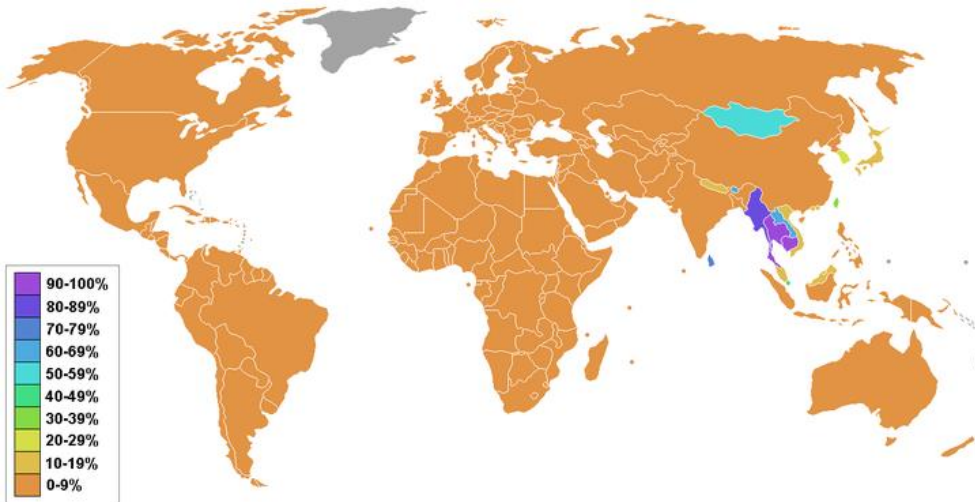
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:World_Eastern_Orthodox_population.png

41

islám

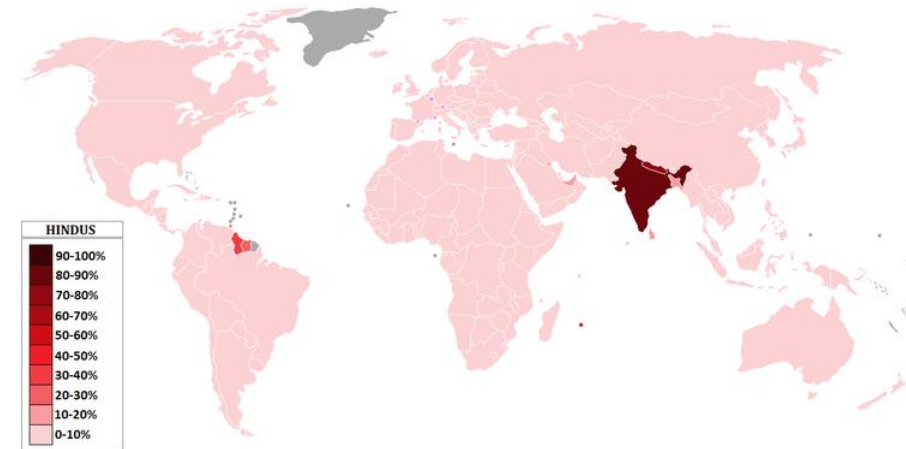
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Muslims.jpg>

42

budhismus

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Refuge_in_Three_Jewels_%28Buddhism%29_.png

43

hinduismus

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hindu_distribution.png

Islám

Popiš, ve kterých státech převažuje islám:

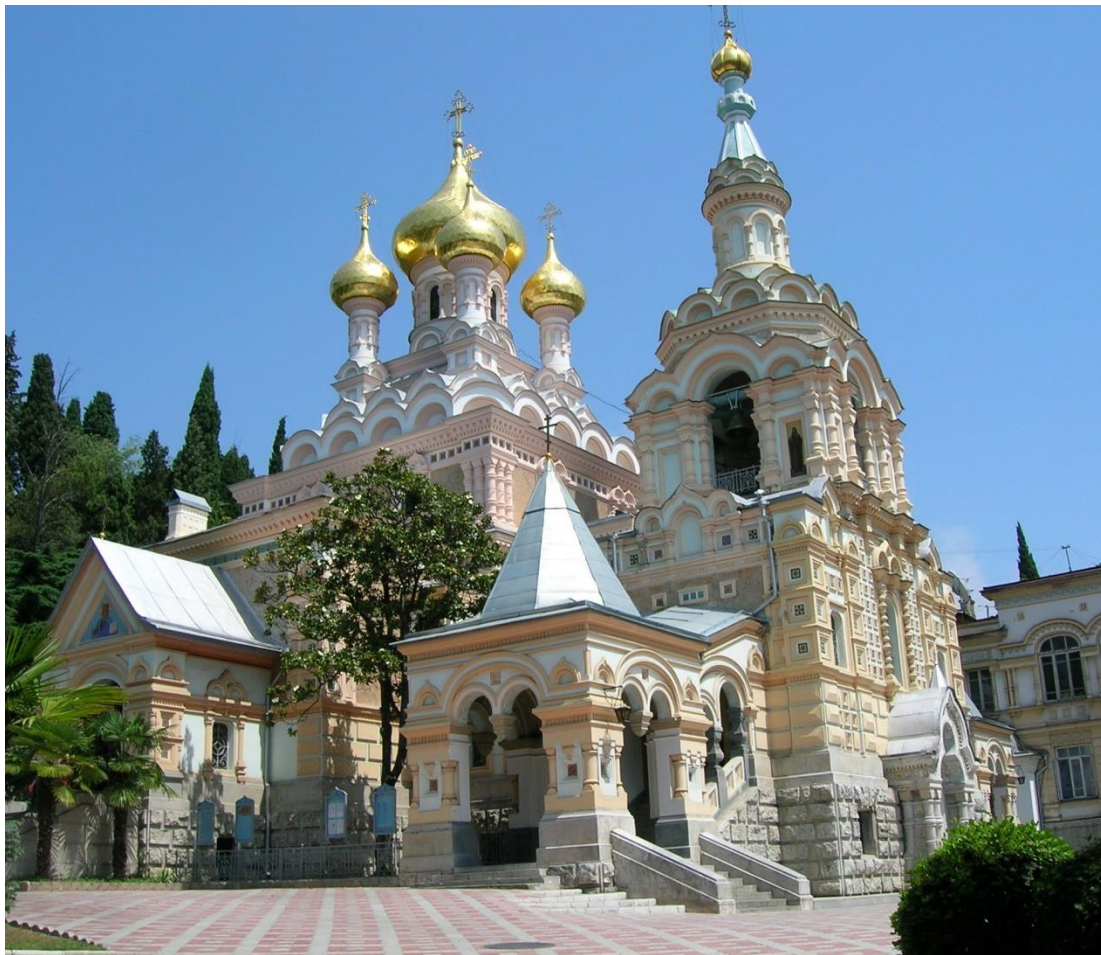
Náboženství v Evropě

Z kterých oblastí mohou pocházet následující snímky?
Které náboženství stavby symbolizují?

Náboženství v Evropě

Z kterých oblastí mohou pocházet následující snímky?
Které náboženství stavby symbolizují?

Náboženství v Evropě

Z kterých oblastí mohou pocházet následující snímky?
Které náboženství stavby symbolizují?

Co jsme si zapamatovali?

- Které rozlišujeme základní rasy?
 - Jaké bylo jejich původní rozmístění?
 - Jaké je současné rozložení ras na Zemi?
 - Vysvětlete pojmy: mestici, mulati, zambové
 - Co jsou to jazykové a územní národy? Uveďte jejich příklady
 - Uveďte příklady národů bez vlastního státu
 - Uveďte příklady států národnostně homogenních a nehomogenních
 - Kterými jazyky se hovoří v Evropě? Do kterých jazykových skupin patří?
 - V kterých státech se hovoří více jazyky?
 - Které jazyky jsou nejrozšířenějšími?
 - Jaká znáte světová náboženství? Jaké je jejich rozšíření?
 - Popište hlavní náboženské směry v Evropě
-

Zdroje:

BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy.*

Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.

BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN.

Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství.

Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.

KARAS, Petr a Ludvík HANÁK. *Maturitní otázky: zeměpis.* Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0595-9.

MATĚJČEK, Tomáš a kol. *Malý geografický a ekologický slovník.* Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-86034-68-3.

VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia.*

Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.

VYSOUDIL, Miroslav, Miloš FŇUKAL a Irena SMOLOVÁ. *Zeměpis pro každého.* Olomouc: Rubico. ISBN 978-80-7346-099-0.

Teritoriální informace - země. *BusinessInfo* [online]. 1997 - 2011 [cit. 2011-06-01]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/teritorialni-informace-zeme/1000540/>

Obrázky a tabulky:

1. Foto MG: Marcela Gažarová (autor prezentace)

2. RUDI, Hermann Julius. Soubor: Meyers b11 s0476a.jpg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2011 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Meyers_b11_s0476a.jpg

3. File:The Races of Mankind Before European Expansion.jpg. *Wikimedia commons* [online]. 4. 9. 2010 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Races_of_Mankind_Before_European_Expansion.jpg?uselang=cs

4. Fotogalerie. *PŘÍRODA & CESTOVÁNÍ FOTOGALERIE ALENA HAŠKOVÁ & ZDENĚK HAŠEK* [online]. 2010 - 2011 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

<http://www.fotogaleriehasek.cz/evropa/italie/rim/strana-2.html>

(se svolením autora)

5. Fotogalerie. *PŘÍRODA & CESTOVÁNÍ FOTOGALERIE ALENA HAŠKOVÁ & ZDENĚK HAŠEK* [online]. 2010 - 2011 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

<http://www.fotogaleriehasek.cz/asiie/indie/hlavni-mesto-delhi/>

(se svolením autora)

6. Fotogalerie. *PŘÍRODA & CESTOVÁNÍ FOTOGALERIE ALENA HAŠKOVÁ & ZDENĚK HAŠEK* [online]. 2010 - 2011 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

<http://www.fotogaleriehasek.cz/australie-a-oceanie/francouzaska-polynesie/ostrov-tahiti/>

(se svolením autora)

7) Fotogalerie. PETR Ivo: *Klub Alpin Trek* [online]. 1999 - 2005 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

a) <http://www.alpintrek.info/index.php?com=fgal&ak=dg&ig=95>

b) <http://www.alpintrek.info/index.php?com=fgal&ak=dg&ig=83>

c) <http://www.alpintrek.info/index.php?com=fgal&ak=dg&ig=99>

d) <http://www.alpintrek.info/index.php?com=fgal&ak=dg&ig=108>

e) <http://www.alpintrek.info/index.php?com=fgal&ak=dg&ig=85>

f) <http://www.alpintrek.info/index.php?com=fgal&ak=dg&ig=120>

(se svolením autora)

8. Foto IS: Ivan Šťastný (se svolením autora)

9. Foto KH: Kamila Hnyková (se svolením autorky)

10. DEVOAURD, Florence. File:ZambianKids3.JPG. *Wikimedia commons* [online]. 13. 11. 2007 [cit. 2011-05-28]. Dostupné z:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:ZambianKids3.JPG?uselang=cs>

11. *Mapa světa* [online]. [cit. 2011-05-28]. Dostupné z: <http://mapasveta.info/>

12. SPITFIRE19. Soubor:Map-Hispano.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 28. 9. 2008 [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map-Hispano.png>

13. TROMM, Zoris. Soubor:Sprachvarietäten Deutsch.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 12. 6. 2008 [cit. 2011-06-02]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sprachvarietäten%3%A4ten_Deutsch.png

Zdroje:

14. KETERACEL. Soubor:Arabic speaking world.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 27. 5. 2008 [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arabic_speaking_world.svg
15. ORANGE.MAN. Soubor:Rozsireni madarstiny.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 9. 9. 2007 [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rozsireni_madarstiny.PNG
16. BOGDAN. Soubor:Albanian language map.jpg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 7. 11. 2005 [cit. 2011-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Albanian_language_map.jpg
17. EDDO. Soubor:Basque Country Location Map.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 6. 8. 2010 [cit. 2011-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Basque_Country_Location_Map.svg
18. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/kurdish_lands_92.jpg
19. Teritoriální informace - země. *BusinessInfo* [online]. 1997 - 2011 [cit. 2011-06-01]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/teritorialni-informace-zeme/1000540/>
20. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/europe/eeurope_ethnic_95.jpg
21. ANDREIN. File:Austria Hungary ethnic.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 22. 12. 2008 [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Austria_Hungary_ethnic.svg
22. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: <http://www.lib.utexas.edu/maps/commonwealth/ethnocaucasus.jpg>
23. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/china_ethnolinguistic_83.jpg
24. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/casia_ethnic_93.jpg
25. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/iran_ethnoreligious_distribution_2004.jpg
26. PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/commonwealth/russia_ethnic94.jpg
- 27a) PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/usa/1990census_americanindian.jpg
- 27b) PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/usa/1990census_asian.jpg
- 27c) PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/usa/1990census_black.jpg
- 27d) PCL Map Collection. *University of Texas Libraries* [online]. [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.lib.utexas.edu/maps/usa/1990census_hispanic.jpg
28. HAPPENSTANCE. Soubor:Human Language Families (wikicolors).png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 1. 12. 2009 [cit. 2011-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Human_Language_Families_%28wikicolors%29.png
29. MTLL. File:Languages en3.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 5. 1. 2009 [cit. 2011-06-11]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Languages_en3.PNG
30. ANDREI NACU. File:Simplified Languages of Europe map.svg. *Wikimedia commons* [online]. 22. 11. 2008 [cit. 2011-06-11]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Simplified_Languages_of_Europe_map.svg
31. Languages of Switzerland. LEWIS, Paul M.: *Ethnologue* [online]. 2011 [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.ethnologue.com/show_map.asp?name=CH
32. Languages of Belgium. LEWIS, Paul M.: *Ethnologue* [online]. 2011 [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://www.ethnologue.com/show_map.asp?name=BE
33. ARNOLAGRANGE. Soubor:Slavaj lingvoj mapo cs.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 21. 11. 2010 [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Slavaj_lingvoj_mapo_cs.svg
34. MARTINTG. Soubor:Uralské jazyky.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 10. 1. 2010 [cit. 2011-06-204]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Uralsk%C3%A9_jazyky.png
35. BAYDIN, Atilim Gunes. Soubor:Map-TurkiLanguages.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 17. 3. 2007 [cit. 2011-06-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map-TurkiLanguages.png>

Zdroje:

36. Seznam jazyků podle počtu mluvčích. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_jazyk%C5%AF_podle_po%C4%8Dtu_mluv%C4%8D%C3%ADch
- 37a) SFRYM. Soubor:Masoret2.jpg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 25. 7. 2006 [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Masoret2.jpg>
- 37b) Arabština. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Arab%C5%A1tina>
- 37c) Ruština. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ru%C5%A1tina>
- 37d) Καλώς ήλθατε στη Βικιπαίδεια. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%8D%CE%BB%CE%B7:%CE%9A%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%B1>
- 37e) Arménština. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Arm%C3%A9n%C5%A1tina>
- 37f) 人权. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: <http://zh.wikipedia.org/wiki/%E4%BA%BA%E6%9D%83>
38. OLAHUS. Soubor:Cyrillic Europe.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2011-06-02]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cyrillic_Europe.PNG
39. THEGREENEDITOR. File:Religion distribution.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 28. 7. 2008 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Religion_distribution.png
40. KOVALENKO, Kirill. File:World Eastern Orthodox population.png. *Wikimedia commons* [online]. 13. 8. 2010 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:World_Eastern_Orthodox_population.png
41. FAIGL, Ladislav. File:Muslims.jpg. *Wikimedia commons* [online]. 22. 12. 2007 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Muslims.jpg>
42. ANGELO DE LA PAZ. File:The Refuge in Three Jewels (Buddhism) .png. *Wikimedia commons* [online]. 10. 5. 2008 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Refuge_in_Three_Jewels_%28Buddhism%29_.png
43. THEGREENEDITIR. File:Hindu distribution.png. *Wikimedia commons* [online]. 9. 4. 2008 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hindu_distribution.png
44. File:Muslim distribution.jpg. *Wikimedia commons* [online]. 5. 9. 2009 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Muslim_distribution.jpg
45. SAN JOSE. Soubor:Europe religion map en.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 6. 3. 2006 [cit. 2011-06-06]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Europe_religion_map_en.png
- 46., 47., 50., 51. Foto IS: Ivan Šťastný (se svolením autora)
- 48., 49. Foto MG: Marcela Gažarová (autor prezentace)
52. Uzbek special forces landed in Kyrgyzstan [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z <https://therearenosunglasses.wordpress.com/2010/06/01/uzbek-special-forces-landed-in-kyrgyzstan/>